

การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา

ร้อยตำรวจเอก หญิง วิลาวัณย์ ปิตาวารานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-749-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017193

114819196

PROOF OF THAI NATIONALITY

Police Captain Wilawan Pitavaranont

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-749-3

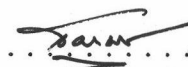

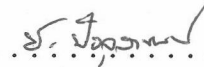
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา
โดย ร้อยตำรวจเอก หญิง วิลาวัลย์ ปิตาวรานนท์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผาพิต เกิดสมเกียรติ)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ไชวโกล)

 กรรมการ
(ศาสตราจารย์ กมล สนธิเกษตริน)

 กรรมการ
(พันตำรวจเอก ไพบูลย์ กระแสสินธุ์)

 กรรมการ
(นายปานชัย บวรรัตนปราง)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนจิตรรา สายสุนทร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิลาวัณย์ ปิตาวรานนท์, ร.ต.อ.หญิง. : การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา (Proof of Thai Nationality) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์, 236 หน้า ISBN 974-578-749-3

สัญชาติเป็นพื้นฐานความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง ระหว่างบุคคลคนหนึ่งกับรัฐ ที่ตนมีสัญชาติ และก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ระหว่างบุคคลกับรัฐ สัญชาติจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่เป็นตัวกำหนดสิทธิและหน้าที่ ทำให้เกิดความแตกต่างจากบุคคลที่อาศัยอยู่ในรัฐนั้น แต่มิได้มีสัญชาติของรัฐนั้น และด้วยเหตุที่สัญชาติเป็นเรื่องอันพึงถือเป็นกิจการภายในของรัฐ รัฐจึงมีอำนาจและดุลพินิจอย่างกว้างขวางที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ที่จะใช้เป็นเครื่องทดสอบในการตรวจกฎหมายสัญชาติ และในการถือว่าบุคคลใดบ้างเป็นคนชาติของตน ในขณะที่บุคคลบางกลุ่มพยายามที่จะแสดงให้รัฐเห็นว่า ตนเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ใต้อาณัติของรัฐที่กำหนด ความพยายามนี้จึงก่อให้เกิดการโต้แย้งสิทธิ อันนำไปสู่กระบวนการของการพิสูจน์สัญชาติ เพื่อให้รัฐยอมรับความมีสัญชาติของบุคคลนั้น ๆ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ในการพิสูจน์สัญชาติไทย ไม่ว่าจะเป็นการพิสูจน์ ตามกระบวนการที่กำหนดในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือพิสูจน์ว่าบุคคลใดไม่เข้าเงื่อนไขของการถอนสัญชาติไทย หรือไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายการพิสูจน์สัญชาติกับต่างประเทศ ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญชาติ

ท้ายที่สุด ปัญหาที่เกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา ส่งผลกระทบให้เห็นว่า มีข้อบกพร่องที่สมควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นธรรมในสังคม การปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติ การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญชาติ การศึกษาเหล่านี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนากฎหมายให้มีรูปแบบชัดเจนขึ้น และก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ที่สมควรจะได้รับสัญชาติไทยอย่างแท้จริง

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2533.....

ลายมือชื่อนิติต ร.ต.อ.หญิง วิลาวัณย์ ปิตาวรานนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

WILAWAN PITAVARANONT, POL. CAPT. : PROOF OF THAI
NATIONALITY. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. DR.
CHUMPHORN PACHUSANOND, 236 PAGE. ISBN 974-578-749-3

Nationality is the origin of relationship between a person and the State which he is its subject. Nationality is an important factor manipulating the rights and duties of an individual having with the State. Such obligatory rights and duties create distinction between its nationality holders and the holders of nationalities other than the state they are living in. Since the matter concerning nationality is regarded as an internal affairs, the State has full powers and discretion to exact laws governing acquisition or removal of its nationality from undesirable holder(s). As some groups of people try to prove themselves that they are qualified and entitled to hold the nationality of the State in accordance with the criteria set by it, the burden of proof rest on them.

This thesis deals with the principles of proving Thai nationality of the person in question which includes the Immigration Act B.E. 2522, the Order of Revolutionary Party No. 337 dated December 13, B.E. 2515, comparative study of Thai principles versus foreign countries as well as conducting survey on the opinions of those working in the field of laws concerning the nationality affairs.

Lastly, the thesis also identify the problems arising from the proof of legitimate right of a person to hold Thai nationality, the shortcomings of the relevant laws requiring some amendment for more justice to the society. Improving the efficiency of the agencies responsible for the nationality affairs and taking the recommendation of those working for the abovementioned agencies into consideration are very useful. Improvement or amendment of the relevant laws would ultimately bring about more justice to those deserved to be given Thai nationality.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้เขียนซาบซึ้งถึงความกรุณาของบรรดา
คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนความคิดอันเป็นระบบ
ให้แก่ผู้เขียน ผู้เขียนตระหนักถึงความเอาใจใส่ด้วยดีของรองศาสตราจารย์
ประสิทธิ์ โมวิไลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพิต เกิดสมเกียรติ ศาสตราจารย์
กมล สนิธิเกษตรริน พันตำรวจเอก ไพบุลย์ กระแสสินธุ์ นายปานชัย
บวรรัตนปราชญ์ และอาจารย์ ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หากมิได้รับ
คำแนะนำจากรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์ ซึ่งกรุณาว่าเป็น
ที่ปรึกษา พร้อมสละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ และสิ่งซึ่งผู้เขียน
ไม่อาจจะเลื่อนไปจากความทรงจำได้คือ กำลังใจ ซึ่งท่านผู้นี้ได้มอบให้แก่
ผู้เขียนตลอดระยะเวลาของการศึกษา จนกระทั่งผู้เขียนมีโอกาสประสบความสำเร็จ
สำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายชานาญ พจนา รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ฝ่ายปกครอง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการรวบรวมแบบสอบถาม
ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอกราบขอบคุณ ดร. สุธรรม วลัยเสถียร และพนักงานของบริษัท
ที่ปรึกษากฎหมายสากล จำกัด ซึ่งได้ให้ความกรุณาสนับสนุนการจัดพิมพ์
การค้นคว้า ตลอดจนสละเวลาดำเนินการด้านการพิมพ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หมวดพิสูจน์สัญชาติ กองตรวจคนเข้าเมือง ที่ได้
ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลเอกสาร และขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคน
ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจในระหว่างการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ขอรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ที่ให้
ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา คุณความดีของ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแด่บุคคลซึ่งไร้สัญชาติและด้อยโอกาสในสังคม
ทุกคน ส่วนข้อบกพร่องที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

ร้อยตำรวจเอก หญิง วิลาวัลย์ ปิตาวรานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	5
ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
สมมุติฐานของการศึกษา.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 1 การพิสูจน์สัญชาติ : การโต้แย้งสิทธิอันเกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญชาติ.....	10
1.1 ความหมายของการพิสูจน์สัญชาติ.....	12
1.2 ลักษณะของการโต้แย้งสิทธิอันเกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญชาติ.....	14
1.3 สาเหตุของการพิสูจน์สัญชาติไทยอันเกิดจากการโต้แย้งสิทธิ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508.....	18
1.3.1 การโต้แย้งสิทธิ ตามมาตรา 7 (1) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508.....	19
1.3.2 การโต้แย้งสิทธิ ตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508.....	22
1.3.3 การโต้แย้งสิทธิ ตามมาตรา 7 (3) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508.....	25
1.4 สาเหตุของการพิสูจน์สัญชาติไทย อันเกิดจากการโต้แย้งสิทธิ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515.....	28
1.4.1 กรณีโต้แย้งสิทธิของบุคคลที่เกิดก่อนวันที่ 14 ธันวาคม 2515 ซึ่งต้องถูกถอนสัญชาติไทย....	29
1.4.2 กรณีโต้แย้งสิทธิของบุคคลที่เกิดหลังวันที่ 14 ธันวาคม 2515 ซึ่งไม่ได้รับสัญชาติไทย.....	37

บทที่ 2	กระบวนการพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดาทางฝ่ายบริหาร	41
2.1	กฎหมายและองค์การที่รับผิดชอบในการพิสูจน์สัญชาติไทย .	41
2.1.1	องค์การที่รับผิดชอบในการพิสูจน์สัญชาติไทย . . .	41
2.1.2	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์สัญชาติไทย	46
2.1.3	กฎหมายและองค์การที่รับผิดชอบในการพิสูจน์สัญชาติของต่างประเทศ	48
2.2	ขอบเขตของการพิสูจน์สัญชาติไทย	55
2.3	ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอพิสูจน์สัญชาติไทย	58
2.4	วิธีการร้องขอพิสูจน์สัญชาติไทย	61
2.4.1	เอกสารหรือหลักฐาน	62
2.4.2	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	63
2.5	ผลของการพิสูจน์สัญชาติไทย	66
2.6	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพิสูจน์สัญชาติไทยทางฝ่ายบริหาร	67
2.6.1	ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติไทยทางฝ่ายบริหาร	67
2.6.2	แนวทางในการแก้ไขปัญหาการพิสูจน์สัญชาติไทยทางฝ่ายบริหาร	69
บทที่ 3	กระบวนการพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดาทางฝ่ายตุลาการ	71
3.1	การเสนอคดีต่อศาลในการพิสูจน์สัญชาติไทย	71
3.1.1	การยื่นคำร้องขอต่อศาลในการพิสูจน์สัญชาติไทย	73
3.1.2	การยื่นคำฟ้องต่อศาลในการพิสูจน์สัญชาติไทย	75
3.2	วิธีพิจารณาคดีของศาลเกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติไทย	80
3.2.1	วิธีการพิจารณาคดีตามคำร้องขอพิสูจน์สัญชาติไทย	80
3.2.2	วิธีการพิจารณาคดีตามคำฟ้องขอพิสูจน์สัญชาติไทย	82
3.3	แนวโน้มการวิจัยคดีของศาล	84
3.4	ผลของคำพิพากษา	94

บทที่ 4	การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติไทย อันเนื่องมาจากการใช้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515.....	98
	การศึกษาเชิงสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน...	100
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	146
บรรณานุกรม.....		154
ภาคผนวก.....		159
ประวัติผู้เขียน.....		236

บทนำ

ในวิชานิติศาสตร์ สัญชาตินับเป็นสิ่งที่สำคัญสิ่งหนึ่งในบรรดาแนวความคิดพื้นฐานของวิชานี้ กล่าวโดยเฉพาแล้ว สัญชาติเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ในการพิจารณาอำนาจรัฐในวิชานิติศาสตร์ และด้วยเหตุที่สัญชาติเป็นพื้นฐานแนวความคิดที่สำคัญ สัญชาติจึงสอดแทรกอยู่ในกฎหมายสาขาต่าง ๆ มากน้อยตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา หรือกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย การศึกษาถึงเรื่องสัญชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวิชากฎหมาย

มีผู้ให้คำจำกัดความ นิยามคำว่า "สัญชาติ" ไว้มากมายดังนี้

"สัญชาติ" คือ สิ่งผูกพันทางกฎหมายและทางการเมือง อันมีลักษณะถาวรซึ่งยึดเหนี่ยวบุคคลไว้กับรัฐหนึ่ง กำหนดขึ้นโดยกฎหมายของรัฐนั้น โดยที่รัฐยอมรับข้อเท็จจริงว่า บุคคลนั้นผูกพันโดยใกล้ชิดกับพลเมืองของรัฐนั้นมากกว่าพลเมืองของรัฐอื่น¹

"สัญชาติ" คือ เครื่องมัดบุคคลไว้กับประเทศในทางกฎหมาย เป็นเหตุให้บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ต่อประเทศที่บุคคลมีสัญชาติ²

"สัญชาติ" คือ เครื่องมัดโดยนิตินัยที่ผูกพันบุคคลไว้กับประเทศ³

¹ Dictionnaire de la terminologie du Droit International อ้างถึงในสุเทพ อัดถากร และสฤณีผล ชมไพศาล กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและอาญา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2516) หน้า 7

² หยุด แสงอุทัย คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคลว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายสัญชาติ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527) หน้า 137

³ Andre' Weisse นักนิติศาสตร์ฝรั่งเศส อ้างถึงใน ภาสกร ชุมหอไร คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2520) หน้า 4

"สัญชาติ" คือ สิ่งผูกพันทางการเมืองและทางจิตใจ ที่ผูกมัดบุคคลไว้กับรัฐใดรัฐหนึ่ง⁴

โดยทั่วไปแล้ว จึงอาจกล่าวได้ว่า สัญชาติเป็นแนวความคิดทางกฎหมายและการเมืองโดยแท้ กล่าวคือ สัญชาติมีความหมายเฉพาะในทางกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้เพราะโดยเนื้อหาแล้วสัญชาติเป็นจุดเชื่อมความสัมพันธ์ของบุคคลคนหนึ่งที่มีต่อสังคมทางการเมือง ซึ่งเรียกว่า "รัฐ"

ดังเช่นที่เคยศึกษากันมาแล้วถึงองค์ประกอบของรัฐว่า รัฐจะต้องประกอบไปด้วย

1. ดินแดน
2. อำนาจอธิปไตย (ซึ่งหมายรวมถึง อำนาจบริหาร และความ เป็นอิสระจากรัฐอื่น)
3. ประชากร⁵

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบ 2 ประการแรกนั้น อิงสภาพความเป็นจริงทางกายภาพเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ในส่วนของดินแดนนั้น อาจกำหนดได้โดยสภาพทางกายภาพของภูมิประเทศ เช่น แนวเขา หรือแม่น้ำ เป็นต้น ในส่วนของอำนาจอธิปไตยนั้น ก็อาจกำหนดได้จากความสามารถของผู้บริหารในการบังคับการให้เป็นไปตามการตัดสินใจ ทางการปกครองของตนตามความเป็นจริง แต่สำหรับองค์ประกอบสุดท้ายซึ่งได้แก่ ประชากร การจะกำหนดว่าผู้ใดเป็นสมาชิกของสังคมการเมือง ที่เรียกว่า รัฐ นั้น ไม่อาจจำแนกได้โดยสภาพทางความเป็นจริงทางกายภาพของบุคคลนั้นได้ เช่นเดียวกับองค์ประกอบสองประการแรก การจะกำหนดว่าบุคคลใดเป็นสมาชิกของสังคมการเมืองหนึ่งหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางกฎหมายระหว่าง

⁴ กมล สนธิเกษตริน คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2525) หน้า 35

⁵ มาตรา 1 แห่งอนุสัญญา MONTEVIDEO ปี ค.ศ. 1933 ได้นิยามคำว่า รัฐ ไว้ ดังนี้ "The State as a person of international law should pass the following qualifications : a) permanent population, b) a defined territory, c) government, and d) capacity to enter into relations with other states."

บุคคลนั้นกับสังคมการเมืองนั้น ๆ ความสัมพันธ์ทางกฎหมายดังกล่าว จึงถูกจัดตั้งขึ้นโดยแนวความคิดที่ว่าด้วยสัญชาติ

อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของกฎหมายระหว่างประเทศ เมื่อสังคมโลกแบ่งออกเป็นรัฐอธิปไตยที่มีความเท่าเทียมและเสมอภาคกัน รัฐจึงย่อมมีดุลอำนาจเหนือดินแดนและเหนือประชากรของตน อำนาจอธิปไตยในการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายเหนือดินแดนและเหนือประชากร จึงเป็นอำนาจของรัฐ⁶ ผลจากการที่รัฐมีอำนาจอธิปไตยนี้ สำหรับอธิปไตยเหนือดินแดน เจื่อนไซทางภูมิศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดโดยหลักใหญ่ ในขณะที่อธิปไตยเหนือประชากรนั้น จะไม่สามารถกำหนดได้เลย หากสัญชาติมิได้เป็นตัวเจื่อนไซในการกำหนดที่สำคัญ และอำนาจอธิปไตยของรัฐเหนือประชากรนี้ จะเป็นสิ่งที่รัฐสามารถกำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชากรซึ่งมีสัญชาติของตน ไม่ว่าจะประชากรนั้นจะอยู่ในดินแดนของรัฐหรือไม่ก็ตาม อำนาจอธิปไตยของรัฐเหนือประชากร จึงก่อให้เกิดอำนาจอธิปไตยที่จะเรียกประชากรสัญชาติของตนกลับสู่ดินแดนได้ นอกจากนี้ อำนาจอธิปไตยของรัฐเหนือประชากร ยังเป็นพื้นฐานสำคัญของการใช้สิทธิในการให้ความคุ้มครองทางการทูตแก่คนชาติของตน และท้ายที่สุด อำนาจอธิปไตยของรัฐเหนือประชากรยังก่อให้เกิดหน้าที่ของรัฐต่าง ๆ ที่จะต้องเคารพในมาตรฐานทั่วไปทางกฎหมายระหว่างประเทศ ในการปฏิบัติต่อคนชาติของรัฐอื่นที่อาศัยอยู่ในดินแดนของตนด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในทางกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว สัญชาติเป็นเสมือนเส้นขีดคั่นรัฐต่าง ๆ ในสังคมระหว่างประเทศในการใช้อำนาจอธิปไตยของตนเอง

แม้ว่าสัญชาติ จะมีความสำคัญในการกำหนดนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐในกฎหมายระหว่างประเทศดังได้กล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่า จะมีความแน่นอนในการกำหนดสัญชาติของบุคคล ทั้งนี้เพราะกฎหมายระหว่างประเทศเองกำหนดให้เป็นสิทธิของแต่ละรัฐที่จะกำหนดว่า บุคคลใดควรจะได้รับสัญชาติของรัฐตนภายใต้เจื่อนไซใด ๆ อย่างไรก็ดี กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ปัญหาการได้สัญชาตินั้นอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยภายในของแต่ละรัฐ (Domestic Jurisdiction) และโดยที่การบัญญัติกฎหมายให้สัญชาติแก่บุคคลโดยการเกิดในประเทศต่าง ๆ ถือเป็นแนวทางสองหลัก คือ หลักดินแดน (Jus Soli) และหลักสืบสายโลหิต (Jus Sanguinis) ฉะนั้น กฎหมายสัญชาติของแต่ละรัฐจึงบัญญัติกฎเกณฑ์แตกต่างกันออกไป โดยอาจกำหนดหลักการได้สัญชาติโดยการ

⁶ ชุมพร บัจจุสานนท์, เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ หน่วยที่ 7-15 พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528) หน้า 437

เกิดไว้หลักใดหลักหนึ่ง หรือทั้งสองหลักรวมกัน และเมื่อแต่ละรัฐกำหนดหลักเกณฑ์ของการได้สัญชาติโดยการเกิดไม่สอดคล้องกันดังนี้ การมีสองสัญชาติจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และในขณะเดียวกัน การเกิดกรณีของบุคคลที่ต้องปราศจากสัญชาติ หรือบุคคลไร้สัญชาติก็เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกัน⁷

ในส่วนของการที่บุคคลมีสองสัญชาตินั้น การมีสองสัญชาติหรือหลายสัญชาติ อาจนำมาซึ่งประโยชน์หลายประการต่อบุคคลนั้น แต่ในขณะเดียวกันย่อมก่อให้เกิดผลเสียแก่รัฐที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิซึ่งรัฐนั้นมีอำนาจอธิปไตยเหนือบุคคลนั้น หรือหน้าที่ซึ่งบุคคลนั้นจำต้องปฏิบัติต่อรัฐ ผลของการที่บุคคลมีสองสัญชาติ จึงอาจก่อให้เกิดสิทธิของรัฐในแต่ละรัฐที่จะเรียกร้องใช้สิทธิให้ความคุ้มครองทางการทูตแก่บุคคลของตน หรือสิทธิในการเรียกเกณฑ์คนชาติของตนเข้ารับราชการทหาร ตามกฎหมายภายในว่าด้วยการรับราชการทหาร และจากผลของความขัดแย้งดังกล่าว จึงได้มีความพยายามที่จะจำกัดกรณีของบุคคลหลายสัญชาติ โดยอนุสัญญาต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ อนุสัญญาเกี่ยวกับปัญหาบางประการ ที่เกี่ยวข้องกับกาขัดกันของกฎหมายสัญชาติของประเทศต่าง ๆ ในการประชุมประมวลกฎหมาย ณ กรุงเฮก ปี 1930 มาตรา 1 ซึ่งกล่าวว่า "กฎหมายสัญชาติของแต่ละรัฐจะได้รับการยอมรับโดยรัฐอื่น ก็ต่อเมื่อกฎหมายนั้นเข้ากันได้ ไม่ขัดแย้งกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศ จารีตประเพณีระหว่างประเทศ และหลักของกฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้ว" ข้อจำกัดนี้มีอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ มิใช่เพื่อผลประโยชน์ของเอกชน แต่เพื่อผลประโยชน์ของรัฐอื่นนั่นเอง⁸

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ร้ายแรงและก่อให้เกิดปัญหาทางด้านมนุษยธรรมมากกว่ากรณีของบุคคลหลายสัญชาติ ก็คือ กรณีของบุคคลไร้สัญชาติ การไร้สัญชาติ อาจเกิดโดยเหตุที่เด็กต่างด้าวเกิดในรัฐที่ถือหลักสืบสายโลหิตเป็นเกณฑ์ในการให้สัญชาติ ในขณะที่รัฐของสัญชาติบิดามารดา ถือหลักดินแดน ดังนั้น กรณีของการไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดก็ได้แก่ กรณีของการไร้สัญชาติในภายหลัง ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยเหตุที่หญิงสมรสกับชาวต่างชาติ หรือการส่งมอบดินแดนของรัฐหนึ่งให้แก่อีกรัฐหนึ่ง ตลอดจนการถูกถอนสัญชาติ การไร้สัญชาติก่อให้เกิดความเสียหาย และยากลำบากแก่บุคคลที่ไร้สัญชาติเป็นอย่างมาก บุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับการยอมรับให้มีสถานะเป็นคนของรัฐใด

⁷ ฟิลลิป ซี. เจสส์ป, กฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบัน แปลโดย สมศักดิ์ ชูโต และฉัตรทิพย์ นาถสุภา งานแปลของสภาวิจัยแห่งชาติ อันดับที่ 26 พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร, 2516) หน้า 108

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 101

รัฐหนึ่ง และด้วยเหตุที่บุคคลไร้สัญชาติไม่มีนิติสัมพันธ์กับรัฐใดเลย บุคคลเหล่านี้จึงไม่อาจได้รับความคุ้มครองทางการทูต

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า สัญชาติเป็นสิ่งที่ย่ออธิบายความเกี่ยวพัน และมีความสำคัญอย่างมากในกฎหมายระหว่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันสัญชาติก็ก่อให้เกิดปัญหามากมายในทางกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งแม้ในปัจจุบัน กฎหมายระหว่างประเทศจะได้มีวิวัฒนาการมาจนถึงระดับหนึ่งแล้วก็ตาม ปัญหาที่เกิดจากสัญชาติก็ยังมีอาจถูกขจัดไปจากสังคมระหว่างประเทศได้โดยสิ้นเชิงอันนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในระหว่างรัฐด้วยกัน และท้ายที่สุดสิ่งสำคัญที่ไม่อาจละเลย หรือเว้นที่จะกล่าวได้ก็คือ ปัญหาทางด้านความเป็นธรรม มนุษยธรรม และสิทธิมนุษยชนโดยทั่วไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาถึงกรณีความสัมพันธ์ระหว่างสัญชาติกับกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว กล่าวได้ว่า ปัญหาในเรื่องสัญชาตินั้น ยังคงต้องมีอยู่ต่อไปตราบเท่าที่ทุกประเทศในโลก ไม่สามารถเลือกระบบของการให้สัญชาติให้เป็นระบบเดียวกันได้ แม้ศาลประจายติธรรมระหว่างประเทศ (The Permanent Court of International Justice) จะได้ประกาศในปี 1923 ว่า "สำหรับกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบัน ปัญหาเรื่องสัญชาติอยู่ภายใต้อำนาจภายในของแต่ละรัฐ (Domestic Jurisdiction) อย่างสิ้นเชิง⁹ ก็ตาม และแม้ว่ารัฐจะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับสัญชาติของรัฐตน แต่ก็มิได้หมายความว่า บุคคลจะเรียกร้องสิทธิของการพึงมีพึงได้สัญชาตินั้น โดยอ้างการมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่รัฐกำหนดไม่ได้ จากจุดนี้เองปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐซึ่งเป็นผู้ให้สัญชาติกับเอกชนซึ่งเป็นผู้ได้รับสัญชาติ จึงก่อให้เกิดการโต้แย้งสิทธิ อันนำไปสู่กระบวนการของการพิสูจน์สัญชาติ

สำหรับการพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดาอันมีผลสืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทย ยอมรับหลักการได้สัญชาติโดยการเกิด ทั้งหลักดินแดนและ

⁹ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ, ยืนยันหลักการดังกล่าวโดยอธิบายคำว่า "สัญชาติ" ไว้ในคำพิพากษาคดีโนตเติลโบม (Nottlebohm) ลงวันที่ 6 เมษายน 1955 ว่า "สัญชาติได้แก่ สิ่งผูกพันทางกฎหมาย โดยมีพื้นฐานมาจากความผูกพันในสังคมเกี่ยวข้องกับด้านถิ่นที่อยู่อันแท้จริง ผลประโยชน์และจิตใจของผู้ได้รับสัญชาติ รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ที่บุคคลและรัฐผู้ให้สัญชาติมีต่อกัน และเอกชนผู้รับสัญชาติมีความติดต่อกับบุคคลอื่นซึ่งได้รับสัญชาติจากรัฐ"

หลักสืบสายโลหิต ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 (ฉบับปัจจุบัน) ประกอบกับในปัจจุบัน การคมนาคมไปมาระหว่างประเทศสะดวกสบาย อีกทั้งผลจากการที่คนไทยเดินทางไปประกอบอาชีพยังต่างประเทศ มีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงปรากฏอยู่เสมอว่า มีบุคคลที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร และอ้างตนว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยขอพิสูจน์สัญชาติไทย

นอกจากนี้สภาพของการมีสองสัญชาติ ซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศยังไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเด็ดขาดนั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีการพิสูจน์สัญชาติกันเสมอมา การที่บุคคลมีสัญชาติหนึ่ง เพราะเกิดในดินแดนของประเทศหนึ่ง และในขณะเดียวกัน ตามหลักสืบสายโลหิต บุคคลนั้นได้รับสัญชาติของบิดา ไม่ว่าจะไปเกิดในดินแดนใดก็ตาม การเรียกร้องสัญชาติในรัฐที่ตนเกิดในดินแดนนั้น จึงเกิดมีขึ้นได้ ดังเช่นกรณีคนต่างด้าวสัญชาติจีน ซึ่งบิดามารดาได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว และเกิดในราชอาณาจักรไทย ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน แต่ขณะเดียวกันก็ย่อมได้สัญชาติจีนของบิดา ตามหลักสืบสายโลหิตด้วย บุคคลเหล่านี้หากเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อจะเดินทางกลับเข้ามา มักมีแนวโน้มในการที่จะต้องขอพิสูจน์สัญชาติไทยอยู่เสมอ

การพิสูจน์สัญชาติในกรณีนี้ จึงเป็นการพิสูจน์ว่า คนเป็นผู้มีสัญชาติไทยมาตั้งแต่เกิด และไม่เคยเสียสัญชาติไทยไปแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นการเกิดโดยหลักสืบสายโลหิต หรือหลักดินแดนก็ตาม

นอกจากกรณีดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีบุคคลอีกจำพวกหนึ่ง ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาหรือมารดาหรือทั้งบิดาและมารดาเดินทางเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย ไม่ว่าจะเข้ามาอยู่ในลักษณะของผู้อพยพ หรือลักษณะของบุคคลต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรก็ตาม ซึ่งโดยหลักกฎหมายแล้ว บุคคลเหล่านี้ย่อมได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด ตามนัยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ไม่ว่าจะเป็นการเกิดโดยหลักสืบสายโลหิต หรือหลักดินแดนแล้วแต่กรณีก็ตาม และโดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ออกใช้ถอนสัญชาติไทยของบุคคลบางจำพวก หรือไม่ให้บุคคลบางจำพวกได้รับสัญชาติไทย บุคคลเหล่านี้บางส่วนจึงได้รับผลกระทบจากการออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ในขณะที่บางส่วนไม่ได้รับผลกระทบจากการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ การพิสูจน์ว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับผลกระทบจากการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้หรือไม่ จึงเป็นการพิสูจน์ว่าคนไม่อยู่ในเงื่อนไขของการถอนสัญชาติไทย หรือไม่ได้รับสัญชาติไทย เป็นการพิสูจน์เพื่อให้คงไว้ซึ่งสัญชาติไทย

อาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบทั้งสองกรณีมีความใกล้เคียงกัน ในบางส่วน และแตกต่างกันในบางส่วน ในขณะที่เดียวกันกลับส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกระบวนการพิจารณาแตกต่างกัน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบให้เห็นความ เหมือนและความแตกต่างของบุคคลซึ่งอยู่ในสถานะที่บางส่วนใกล้เคียงกัน และ ในที่นี้ "การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา" ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้เขียน เสนอ จะหมายความถึง

1. การพิสูจน์สัญชาติ ตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายว่าด้วย คนเข้าเมืองกำหนด อันเป็นการพิสูจน์สิทธิในการเข้าประเทศไทย ในฐานะผู้มี สัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508

2. การพิสูจน์สิทธิที่จะได้รับสัญชาติไทย ซึ่งบุคคลมีอยู่หรือ เชื่อว่า มีอยู่ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แต่ถูกโต้แย้งสิทธิด้วยการถอน สัญชาติไทย หรือไม่ให้ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515

ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 57 ที่ ว่าด้วยการพิสูจน์สัญชาติ กรณีบุคคลเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร โดยพิสูจน์ เพื่อแสดงสิทธิในการเข้าประเทศไทย ในฐานะผู้มีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติ สัญชาติ พ.ศ. 2508 การศึกษานี้จะเป็นการศึกษาถึงกระบวนการที่กฎหมาย กำหนดขั้นตอนการดำเนินการของฝ่ายบริหารในเบื้องต้น จนถึงดำเนินการ ร้องขอต่อศาล (คดีไม่มีข้อพิพาท) เพื่อให้ศาลพิจารณาสั่งเรื่องสัญชาติ และ หากพนักงานอัยการคัดค้านก็จะกลายเป็นคดีมีข้อพิพาท ซึ่งถือเป็นการโต้แย้งสิทธิ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55

2. ศึกษาถึงการพิสูจน์สิทธิที่จะได้รับสัญชาติไทย ซึ่งบุคคลมีอยู่หรือ เชื่อว่ามีอยู่ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แต่ถูกโต้แย้งสิทธิด้วยการ ถอนสัญชาติไทย หรือไม่ให้ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 โดยที่บุคคลนั้นไม่เคยเดินทางออกนอก ราชอาณาจักร และกลับเข้ามาในราชอาณาจักรแต่อย่างใด การศึกษาในส่วนนี้ จะเป็นการศึกษาถึงการโต้แย้งสิทธิ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 ซึ่งต้องดำเนินการกระบวนการในทางศาลแต่ประการเดียว

สมมติฐานของการศึกษา

1. การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีการโต้แย้งสิทธิ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการโต้แย้งสิทธิที่จะเข้าประเทศไทยในฐานะผู้มีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งจะต้องมีการพิสูจน์ตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือการโต้แย้งสิทธิที่จะได้รับสัญชาติไทยของบุคคลที่ไม่เคยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร แต่ถูกถอนหรือไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 โดยที่บุคคลนั้นยังมีสัญชาติไทยอยู่หรือเชื่อว่ามีอยู่ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508

2. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 57 และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 มีข้อบกพร่องสมควรจะต้องแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิก

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. วิจัยเอกสารโดยการศึกษาข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิสูจน์สัญชาติทั้งหมด ตลอดจนแนวโน้มนักวิจัยของศาล เอกสารของหน่วยงานกองตรวจคนเข้าเมือง ตำราภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ วิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานทางกฎหมาย

2. วิจัยสนามโดยการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย กองบังคับการตำรวจสันติบาล กองตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าหน้าที่ในเขตจังหวัดชายแดน (กรมการปกครอง) การสำรวจความคิดเห็นตลอดจนความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกฎหมายดังกล่าวนี้ จะเป็นเหตุผลประกอบในการเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานทางกฎหมายให้มีความชัดเจน เพื่อลดปัญหาการโต้แย้งสิทธิของบุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทย หรือไม่ได้รับสัญชาติไทย อันเนื่องมาจากการใช้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ปัจจุบัน หลักกฎหมายที่กำหนดในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 57 อันว่าด้วยกระบวนการในการพิสูจน์สัญชาตินั้น ยังเป็นปัญหาในหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูล หรือแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองต่อไปได้

สำหรับการศึกษาข้อมูลของการออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นั้น จะทำให้เห็นข้อดี-ข้อเสียของการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ การสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง โดยภาพรวม จะช่วยในการมองปัญหาให้เห็นได้อย่างกว้าง และเข้าใจถึงสภาพของปัญหาว่ามีพื้นฐานมาจากแนวความคิดเช่นไร ผลของการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็น จะช่วยในการปรับปรุงหรือพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับสัญชาติให้มีรูปแบบชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะส่งผลกระทบให้การโต้แย้งสิทธิหรือการพิสูจน์สัญชาติ ซึ่งต้องดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาทางตุลาการนั้นลดน้อยลง